

Pestprotocol Bos en Duinschool – oktober 2020 – opgesteld door S. Veassen.

Doel pestprotocol.

Dit pestprotocol heeft als doel om alle kinderen zich bij ons op school veilig te laten voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan! Het is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen zodat als er zich ongewenste situaties voordoen, zij elkaar kunnen aanspreken op deze regels en afspraken. Leerkrachten en ouders uit de MR onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

1.1 Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag?

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: “Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat zijn zichzelf te verdedigen.” Een sova training als Kanjertraining omschrijft dat als volgt: Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten echter gebeurt systematisch: een aantal keren per week, een keer per week of regelmatig. Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudig onderscheid is dit: Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten. Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf. Pesten gebeurt dus per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

Pesten komt helaas ook bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen willen zien en op onze school dan ook serieus willen aanpakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, kinderen die pesten en de zwijgende groep leerlingen die niets doet), leerkrachten en de ouders/verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanning toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak. Zie hiervoor punt 5: stappenplan
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan zal er overlegd worden over een andere aanpak, eventueel met hulp van externe instanties. Ook kan er advies gevraagd worden aan de vertrouwenspersoon binnen het

team. De Bos en Duinschool beschikt op over een vertrouwenspersoon. Meer hierover staat vermeld in de schoolgids.

2. Preventief pestbeleid

Met behulp van de methodiek van SEL (Sociaal Emotioneel Leren, Kees van Overveld, 2019) en de onderdelen in de methode van Leefstijl doet de school aan preventie. Kernpunten in de aanpak zijn de Sel competenties: Besef van zichzelf, Zelfmanagement, Besef van de ander, Relaties kunnen hanteren, Keuzes maken.

Aan het begin van het schooljaar wordt door iedere leerkracht de Groepsvormingskaart van SEL ingevuld. Door het inzetten van groepsvormende activiteiten aan het begin van het schooljaar proberen we een positief groepsklimaat te creëren, waarin elk kind zich kan ontplooiën en een positief zelfbeeld kan ontwikkelen. Van belang is hierbij het vormen van groepsregels, die voldoen aan de vier basisregels:

*Iedereen voelt zich veilig in de groep

*We respecteren elkaar

*We communiceren positief met elkaar

*We werken samen en helpen elkaar

Wanneer dit nodig is, maar zeker na elke vakantie (herfst-, kerst-, voorjaars- en meivakantie) wordt er opnieuw aandacht besteed aan een positief groepsklimaat.

2.1 Het klimaat van de school.

De Bos en Duinschool vindt een goed pedagogisch klimaat zeer belangrijk. Dat uit zich in aandacht voor normen en waarden die we vanuit de identiteit van de school belangrijk vinden. Wij vinden de sfeer waarin een kind moet opgroeien van groot belang om zo een volwaardig mens te worden. Wij stellen daarom een vriendelijk en veilig klimaat, met orde en regelmaat, op prijs. Pas als het kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen. Daarom hanteren we binnen onze school de volgende afspraken in alle groepen en spreken die geregeld met de leerlingen door en af. Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van de leerlingen. De afspraken worden "vertaald" naar het niveau van de kinderen en krijgen een plaats in elke klas. We hopen zodoende dat er een preventieve werking van uitgaat en spreken de kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, daarop aan. Afspraken: -Ik behandel anderen, zoals ik zelf behandeld wil worden. -Ik doe vriendelijk en help waar ik kan -Ik ben voorzichtig met spullen van mijzelf en die van iemand anders. -Wij spelen zoveel mogelijk met elkaar.

3. Indien er toch sprake is van pestgedrag?

Indien er toch sprake is van pesten gaan we daar als actief mee om: We gaan uit van de aanbevelingen uit de hier achter beschreven vijfsporen aanpak. Deze is ontwikkeld door de landelijke organisaties voor ouders in het onderwijs. Deze aanpak richt zich op alle betrokkenen: het gepeste kind, de pester(s), de ouders, de klas-of groepsleden en de school.

3.1. De leraar (signaleren en aanpakken) Groepsniveau.

Leraren hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerstverantwoordelijken voor de aanpak van het pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leraren worden ondersteund door het interne zorgteam die, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaat. De ouders In deze fase zal de leerkracht of het interne zorgteam, afhankelijk van de ernst van de zorg, de ouders op de hoogte stellen. Desnoods zal er een door school georganiseerd gesprek plaatsvinden met alle ouders uit de groep om te praten over de oplossing. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen (OOK, Samenwerkingsverband PO en/of Buurteam).

3.2 Hulp aan de pester. Algemeen: Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak) om vervolgens de gevoeligheid voor wat het met het slachtoffer doet te vergroten, gekoppeld aan afspraken met evaluatiemomenten. Het advies is om de pester even de gelegenheid te bieden om zijn leven te beteren alvorens zijn ouders bij zijn wangedrag te betrekken. Natuurlijk is dit wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag. Begeleiding van de pester - Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling buitengesloten voelen)

- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft.
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt .
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de „stop-eerst-nadenken-houding“ - Een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten.

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn: - Een problematische thuissituatie - Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen) - Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt - Voortdurend met elkaar de competitie aangaan - Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt.

3.3 Hulp aan het gepeste kind.

Uiteraard moet ook hulp aan het slachtoffer worden geboden. Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn „aangeleerd“, in de zin van „reacties op uitstoting“. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden. In dit geval zijn bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining, op zelfverdediging, kanjertraining goede interventies.

Begeleiding van de gepeste leerling

- Medeleven tonen, luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen(schouderklopje)als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s) Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of „ik zal het de pester wel eens gaan vertellen“. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

3.4 Hulp aan de zwijgende middengroep.

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de klas bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol en het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.
- Als een leraar met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen pestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pester gaat het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

3.5 Hulp aan de ouders van gepest kind:

- a) Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- b) Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c) Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- d) Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- e) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- f) Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Hulp aan ouders van pester:

- a) Neem het probleem van uw kind serieus
- b) Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- c) Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d) Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e) Besteed extra aandacht aan uw kind
- f) Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g) Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- h) Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders:

- a) Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- b) Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- c) Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- d) Geef zelf het goede voorbeeld e) Leer uw kind voor anderen op te komen
- f) Leer uw kind voor zichzelf op te komen

4. Stappenplan anti-pestprotocol.

Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd. Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1 De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de ib-er op de hoogte stellen. Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d.

Stap 2 De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. Binnen één week vindt eerste evaluatie plaats. Leerkracht zal nauwkeurig observeren.

Stap 3 In geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag wordt teruggekoppeld naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden. Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat ouders melding hebben gemaakt.

Stap 4 Gesprek met pester en gepeste (leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen? Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken. Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan. Leerkracht overlegt met het interne zorgteam, de directie wordt hierbij betrokken. Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken. Dit wordt met de ouders gecommuniceerd.

Stap 5 Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan het zorgteam. Zijn de effecten positief: dan langzamerhand afbouwen. Zo niet: nieuw handelingsplan opstellen, waarbij eventueel ook externe deskundigheid, OOK team, Samenwerkingsverband PO en/of Buurtteam, ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen: a) Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in de klassenmap en dot.com. b) Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen. Eventueel kan er besloten worden om een stap 6 te ondernemen:

Stap 6 Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwiigende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren. Dit gesprek wordt geleid door een directielid of externe partij. De leerkracht(en) van de groep zijn op deze avond aanwezig. Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden? Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken.

5. Grensoverschrijdend gedrag.

De school heeft als uitgangspunt dat kinderen zich niet willen misdragen. Maar het kan misgaan. Dat is niet erg. Het zijn leermomenten. "Hoe ga je het de volgende keer doen! Hoe herstel je de emotionele en/of materiële schade. Kunnen we op deze manier weer verder met elkaar?" Wangedrag kan zich op verschillende manieren manifesteren:

*Verbaal: vernederen, schelden, bedreigen, belachelijk maken, bijnamen geven, roddelen, briefjes rondsturen, bedreigen op internet, buitensluiten.

*Fysiek: schoppen, knijpen, slaan, spugen, krabben, bijten, trekken, laten struikelen.

*Materieel: stelen, onder kladden, verstoppertje spelen van kleding en/of spullen, spullen kapotmaken van een medeleerling of van school, fietsbanden lek prikken.

5.1 Stappenplan grensoverschrijdend gedrag:

Repressieve maatregelen.

1. Volgens rooster lopen alle leerkrachten en TSO-medewerkers pleinwacht, zowel bij start als sluiting van de schooltijd als in de ochtendpauze. Tijdens de middagpauze lopen alle overblijfkrachten pleinwacht.
2. Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag wordt dat met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het kind. Dit gesprek staat niet op zichzelf maar wordt regelmatig herhaald om het probleem aan te pakken. Van dit gesprek worden aantekeningen gemaakt in het leerlingvolgsysteem van zowel de pester als het gepeste kind.
- 3 a. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van de pester (dan wel niet in het bijzijn van de pester) op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek op school. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd.
- 3 b. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag. Daarbij kan gedacht worden aan: buitenspelen, overblijven, bewegingsonderwijs, excursies, schoolreisjes en bibliotheekbezoek. De directeur van de school wordt uiterlijk in dit stadium op de hoogte gesteld van de gesprekken met de kinderen en de ouders en kan de gemaakte afspraken terugvinden in het dossier.
4. Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de directeur van de school. De leerkracht overhandigt de directeur een gedocumenteerd protocol met daarin de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.
5. De directeur en/of ib roept de ouders op school voor een gesprek. Ook het kind kan in dit eerste directie gesprek betrokken worden. De directeur gaat uit van het opgebouwde dossier van de leerkracht en vult dit verder aan met het verloop van de gebeurtenissen. Samen met ouders wordt er gezocht naar passende hulp / begeleiding van de pester.
6. Indien het gedrag niet verbetert kan er een verwijzing plaatsvinden naar het maatschappelijk zorgsysteem in de richting van de afdeling Jeugd Gezondheids Zorg, onderdeel van de G.G.D. dan wel naar het Centrum voor Jeugd en Gezin (opgericht in oktober 2010)
7. Een en ander wordt zorgvuldig gedocumenteerd in het digitale leerlingvolgsysteem van de school.
8. Indien het pestgedrag van de pester niet aanzienlijk verbetert, en / of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken kan de directeur van de school overgaan tot bijzondere maatregelen als daar zijn: isoleren van de pester of een tijdelijke schorsing. Het laatste in overleg met de ambtenaar voor leerplichtzaken van de gemeente Bloemendaal alsmede de inspectie Basisonderwijs.

Dit pestprotocol wordt om de vier jaar geëvalueerd.
Oktober 2020.